

AK-127

April-2023

B.A., Sem.-IV

CC-212 : Sanskrit

(કાવ્યપ્રકાશ – ઉલ્લાસ : 2, 10)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

Instruction : Figures to the right in indicate full marks of questions.

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બેની સમજૂતી આપો :

14

Explain any **two** of the following :

- (1) ‘કુન્તા: પ્રવિશન્તિ’, પુષ્ય: પ્રવિશન્તિં’ इत्यादौ कुन्तादिभिः आत्मनः प्रवेश सिद्ध्यर्थ स्वसंयोगिनः पुरुषा आक्षिप्यन्ते ।
- (2) ‘પીનો દેવદવો દિવા ન ભુઙ્વતે’ इत्यत्र च रात्रिभोजनं न लक्ष्यते ।
- (3) ‘ગૌરુબન્ધ્ય:’ इत्यादौ ‘श्रुतिवादेनमनुबन्धनं’ कथं मे स्याद इति डयाता व्यक्तिशक्षिप्यते, न के शब्देनोच्यते । विशेष्यं नाधि गच्छे । क्षीण-शक्तिविशेषणे इति न्यायाद् इत्युपादान लक्षणां के नोदाहर्तव्या ॥
- (4) एषा च विशेषधबाधिनी न विरोधः.....प्रतिभासात् ।

2. અભિહિતાન્વયવાદ અને અન્વિતાભિધાનવાદ: પર નોંધ લખો.

14

Write note on અભિહિતાન્વયવાદ: and અન્વિતાભિધાનવાદ: ।

અથવા/OR

સર્વેષાં પ્રાયશોડર્થાનાં વ્યાજકત્વમ્ પીષ્યતે । – સમજાવો.

14

સર્વેષાં પ્રાયશોડર્થાનાં વ્યાજકત્વમ્ પીષ્યતે । – Explain.

3. સંકેતગ્રહણ વિષયક મતો જણાવી કોઈપણ બે મતો પર નોંધ લખો.

14

State and explain the different theories regarding ‘સંકેતગ્રહણ’ and write a note on any two of them.

અથવા/OR

મમ્મટના મતે લક્ષણાપૂર્વક થવાની શરતો વર્ણવો.

14

Explain presupposed (conditions) of ‘લક્ષણા’ according to Mammat.

4. “લક્ષણા તેન ષટ્વિધા” – સમજાવો. 14

“લક્ષણા તેન ષટ્વિધા” Explain.

અથવા/OR

નીચેનામાંથી કોઈપણ બે અલંકાર સોદાહરણ સમજાવો.

Explain with illustration any **two** figures of speech from the following : 14

(1) વિશેષોક્તિ:

(2) તુલ્યયોગિતા

(3) દીપકમ્

(4) સામાન્યમ્

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (કોઈપણ સાત) 14

Answer the following question choosing the correct options. (any **seven**)

(1) શબ્દ શક્તિઓ _____ છે.

(a) 4

(b) 6

(c) 3

(2) _____ અપિ કેષુચિત્ ।

(a) શબ્દાર્થ:

(b) તાત્પર્યાર્થ

(c) લક્ષ્યાર્થ

(3) વાચક શબ્દથી સમજાવો અર્થ કયો છે ?

(a) વાચ્યાર્થ

(b) વ્યંગ્યાર્થ

(c) તાત્પર્યાર્થ

(4) કર્મણિ કુશલ: । ઉદા. લક્ષણાની કઈ શરતમાં જોવા મળે છે.

(a) પ્રયોજન

(b) ઉપાદાન

(c) રૂઢિ

- (5) કાવ્ય પ્રકાશ _____ સંપ્રદાયનો ગ્રંથ છે.
(a) અલંકાર (b) ધ્વનિ (c) રીતિ
- (6) મમ્મટ _____ ના અવતાર તરીકે ઓળખાય છે.
(a) મહાકાલી (b) વાગ્દેવતા (c) ચંડિકા
- (7) મમ્મટના મતે _____ ની વાણી વિજય પામે છે.
(a) શિવ (b) કાન્તા (c) કવિ
- (8) કાવ્યપ્રકાશમાં _____ ઉદ્ઘાસ આવે છે.
(a) 5 (b) 8 (c) 10
- (9) સંકેત વિષયક જાતિવાદનો મત _____ નો છે.
(a) વૈયાકરણ (b) મીમાંસકો (c) બાદ્દૌ
- (10) જે શબ્દ સાક્ષાત સંકેતિત અર્થનું અભિધાન કરે છે તે _____ શબ્દ કહેવાય.
(a) લાક્ષણિક: (b) વાચક (c) વ્યંજક
- (11) _____ આકાંક્ષા, યોગ્યતા અને સન્નિધિને લીધે સમન્વય થતો ઉદય પામે છે.
(a) લક્ષ્યાર્થ (b) વ્યંગ્યાર્થ (c) તાત્પર્યાર્થ
- (12) પાણ્ડુક્ષામં હૃદયં સરસં _____ અલંકારનું ઉદાહરણ છે.
(a) દીપક (b) તુલ્યયોગિતા (c) વિરોધ

